

København, 3.10.16.

Til det Danske Institut i Athen!

Hvor jeg savner at se solen stå op over Hymettos fra mit dejlige værelse i Parthenonos! Tak, fordi jeg fik lov til at bo i Koukaki i fire uger. Jeg har nydt hvert øjeblik!

Formålet med mit ophold var at arbejde med en oversættelse fra græsk til dansk af en novellesamling af Χρήστος Οικονόμου: "Κάτι θα γίνει, θα δεις", Πόλις, 2010.

Det var afsnit som disse, der fik mig til at søge ophold i Athen:

"Hun er ligeglad med hvad det er for en vej eller hvad den hedder eller hvor den starter eller hvor den ender. Hun er ligeglad med alt i Nikaia. Vi er bare på gennemrejse her, siger hun til Vasilis. På gennemrejse fremmede. Her er der ikke rigtig noget at kikke på, siger hun. Hvor er bjergene træerne havet? Boligblokke og flade tage og elmaster. Det er der ikke meget ved. Jeg har ondt af dem der bor her. Men det er fint for os. Vi er på gennemrejse. Ikke sandt? Sig det højt så jeg kan høre det. Sig, at vi bare er på gennemrejse".

(Egen oversættelse af en passage i novellen "Fremmed. Eksotisk" fra novellesamlingen: "Du skal se, der dukker nok snart noget op" af Christos Oikonomou).

"Hun holdt fast i rækværket og følte jernets ru overflade skrabe mod sine håndflader. Højt der oppe fra så hun mindemærket for de dræbte i kampen mod tyskerne ved elektricitetsfabrikken i 1944 og palmetræerne rundt omkring og de snævre gader uden navn og gaderne med pomeranstræer og morbærtræer og boligblokke bygget ved siden af hinanden og altaner med markiser som vinden har revet i stykker og som er blevet mørke af tidens tand. Og bagefter sænkede hun blikket igen og hun så bilerne og knallerterne og de trehjulede scooterbiler og flygtningekvarterernes gårdhaver som klemte sig ind mellem boligblokkene, gårdhaver med urtepotter og vasketøj på tørresnorene og med gamle ubrugelige ting - et ødelagt køleskab, en cykel uden hjul, en stol med tre ben, en vugge uden tremmer. Og så kikkede hun igen på boligblokkene og de få og spredte lys som var tændt hist og her, og hun spurgte sig selv om det mon var folk der var vågne ligesom hende selv i aften eller om de havde ladet lyset være tændt, fordi de var bange. Og hvis de stadig var vågne, var det så på grund af noget godt eller dårligt? Og dem som havde ladet lyset være tændt af angst, hvad mon de så var bange for? Tyve eller noget andet? Hun tændte en cigaret og tog en tår af kaffen som var blevet kold og kikkede sig omkring igen og spurgte sig selv, hvad hun ville gøre hvis hun engang blev tvunget til at tage herfra, fra det sted hvor hun var blevet født og vokset op og blevet kvinde. Hun ville gå ned på gaden og tage afsked med pomeranstræerne og morbærtræerne ved at røre ved deres blade og grene. Hun ville røre ved bænkene på torvene og elmasterne fulde af plakater og dødsannoncer og til leje skilte".

(Egen oversættelse af en passage i titelnovellen fra samme novellesamling.

Hvordan mon sådan et sted kunne se ud? Det var det, jeg ville til Athen for at finde ud af! Alle novellerne i samlingen foregår i Keratsini, Nikaia, Perama, Piræus, og der er referencer til Salamina og "Zonen" langs havet fra Piræus til Perama. Så det er der, jeg har gået rundt. Det har været en stor oplevelse, og stederne var helt anderledes, end jeg havde forestillet mig.

I Perama var det markedsdag, da jeg var der, noget der altid stemmer mig mildt! Men også Gyldent Daggrys kontor med slagordene "Frihed - Religion - Familie". En bil kørte rundt med højttaler, hvor en mandsstemme råbte op - hurtigt, hårdt og vredt.

I Nikaia blev jeg betaget af de mange lave huse, der stadig er tilbage efter flygtningestrømmen i 1922. Det er en helt anden og mere synlig historie! Men også her foregår der noget under overfladen. Gyldent Daggry i Perama og Nikaia står bag drabet på musikeren Pavlos Fyssas i 2013, og det næsten dødelige overfald på en egyptisk fisker i 2012. Retssagerne kører stadig, og jeg så med fra min computer og læste et stærkt brev, som Pavlos Fyssas mor havde skrevet til sin søns drabsmand, som gav mig mindelser om den antikke græske tragedie.

Hvad der foregår under overfladen i disse bydele, er ikke så let at forstå og ikke lige til at få øje på - bortset fra fotografierne af de lemlæstede og døde. Her kommer litteraturen ind og forklarer angsten, vreden, usikkerheden, arbejdsløsheden, håbløsheden, fattigdommen, bedraget. Men god litteratur kommer også tæt på personer og skildrer dem som mennesker. Det er derfor, jeg ville oversætte denne novellesamling, som jeg nu håber at finde et forlag til.

Jeg har været på farten hver dag og har haft mange andre oplevelser. Mest vil jeg nok huske de ansigter, jeg har set på min vej. Transvestitten, der faldt i søvn i bussen, muselmændene omkring Omonia, de smukke kvinder i teatret, kustoden i museet, der med tårer i øjnene fortalte mig om grækernes kollektive depression og angst for morgendagen og alle de anonyme ansigter i busser og på gader.

Jeg vil også tænke tilbage på al den kreativitet, der bobler overalt. På det enorme kulturudbud i form af teaterforestillinger, gallerier, festivaler, film og foredrag både i lille målestok og i den store, som Stavros Niarchos' fantastiske park og udstillingsbygning.

Altså tusind tak for opholdet! Athen er en vidunderlig by med levende mennesker.
Mange hilsener Birthe Wied.